

Nr 267.

Av herr **Eriesson** i Kinna **m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 248, angående anslag till statliga åtgärder för tryggande av vedproduktionen *m. m.*

I Kungl. Maj:ts proposition nr 248 föreslås riksdagen besluta om anslag till betydande belopp för vedproduktionens tryggande. Tidigare har denna riksdag beslutat antaga lag om skyldighet att avverka ved. Den urtima riksdagen fattade beslut angående garantipriser å ved samt om ställande av medel till förfogande för viss låneverksamhet för att möjliggöra vedavverkning.

De åtgärder, riksdagen vidtagit och nu föreslås att besluta om, ha som naturligt är i första hand tagit sikte på folkhushållets vedbehov, såväl för hushållsändamål som för industriell förbrukning. Stor omsorg har dock även nedlagts på att tillgodose skogsägarnas berättigade intressen. Däremot har man icke ansett sig böra på samma sätt inrikta ansträngningarna på att tillvarata den med vedproduktionen sysselsatta arbetskraftens intressen. Vid kamrarnas behandling av vedfrågan under den urtima riksdagen framhölls emellertid, att de statliga regleringsåtgärderna på detta område principiellt likställa vedproduktionen med betodlingen och att på sistnämnda område arbetskraftens intressen tillgodosetts genom auktoritativt regeringsmedverkan i parternas förhandlingar om arbetslönerna. Ett precedensfall föreligger alltså, som kan åberopas i det avseende varom nu är fråga.

I andra lagutskottets utlåtande över förslaget till lag om skyldighet att avverka ved till avsalu har även betonats att frågan om arbetslönen är en av de faktorer som äro av betydelse för vedfrågans lösning.

I och för sig är det helt naturligt icke vår avsikt att göra erinran mot att bestämmandet av arbetslönen förutsattes kunna lösas genom förhandlingar och avtal. Skogsarbetsmarknadens parter ha i senare tid alltmer målmedvetet slagit in på den väg som i vårt land visat sig vara mest användbar, nämligen kollektivavtalet. Sådana finnas numera för mer än 50 000 skogsarbetare och avtalens indirekta verkningar omsluta ett betydligt större antal. Även på vedhuggningens område har man sökt att reglera frågan om arbetslönen på detta sätt. Frågan har dock legat och ligger fortfarande ganska ogynnsamt till. Utgångsläget inför krisen var att vedhuggningen varit dåligt betald och dåligt ansedd. Den har i regel då den ingått i en skogsarbetares säsongarbete jämte upphuggning av andra virkessortiment dragit ned genomsnittsförtjänsten.

I höstas sökte man så långt sig göra lät avhjälpa detta missförhållande. Denna strävan kunde dock varken sikta eller nå tillräckligt långt, då förhandlingarna givetvis icke kunde undgå att taga intryck av statsmakternas försiktiga ekonomiska politik, som ju sträckte sig även till vedproduktionen. Sedan har man försökt att få någon förhöjning. Motiv härför ha förelegat dels i det i större eller mindre utsträckning kvarstående förhållandet att vedhuggningen dragit ned dagsförtjänsterna, dels i de stigande levnadskostnaderna. Någon kompensation för dessa genom indexreglering av lönerna har icke kunnat genomföras på detta område. Betingelser för en löneförhöjning har förelegat i de höjda garantipriserna och framförallt i de stegrade marknadspriserna på ved. I en vednämndens skrivelse, som refererats i propositionen om skyldighet att avverka ved uppgavs att dessa priser från augusti 1939 till januari 1940 höjts med 50 %. Höjningarna i arbetslönen däremot ha hållit sig vid långt blygsammare procenttal, i regel omkring 15 %. Även om dessa förhöjningar i och för sig icke äro föraktliga, ha de dock icke fyllt uppgiften att definitivt höja vedhuggningen i paritet med annat skogsarbete eller att göra densamma attraktiv även för arbetare, exempelvis byggnads- eller vägarbetare, som äro vana vid bättre förtjänst. Denna återhållsamhet från arbetsgivarnas sida kan befaras föranleda svårigheter när avtalen utlöpa och nya förhandlingar skola föras. Som stöd för ett sådant antagande kan även anföras att kompensationsförhandlingarna för innevarande säsong ännu icke allestädes slutförts.

När vedfrågan nu, såvitt på riksdagen ankommer, skall om möjligt ordnas för en avsevärd tid framåt, ha vi ansett oss böra på detta sätt fästa uppmärksamheten på den därmed förbundna arbetslönefrågan. Detta som vi framhållit därför att vi anse en vaksam omtanke om arbetarnas intressen naturlig, då dessa direkt beröras av en statlig reglerande och produktionsfrämjande åtgärd. Men även därför att en tillfredsställande lösning av lönefrågan är ägnad att stimulera vedproduktionen och därför ligger helt i linje med statsmakternas strävanden på detta område. Då vi i det längsta utgå ifrån att man icke ens under nuvarande förhållanden skall behöva bryta utvecklingslinjen i fråga om arbetslönernas reglering på ifrågavarande arbetsmarknad och då riksdagen icke heller torde kunna improvisera några åtgärder på området, inskränka vi oss till att framhålla följande önskemål beträffande utskottets utlåtande över den föreliggande propositionen:

1) att riksdagen förutsätter att den av propositionen berörda arbetskraftens intressen ägnas noggrann uppmärksamhet från vederbörande statsorgans sida;

2) att det likartade förhållande, som föreligger beträffande betodlingen, och det ingripande som på detta område skett beaktas vid övervägandet av vilka åtgärder, som av om-

ståndigheterna kunna bli påkallade på nu ifrågavarande område.

Stockholm den 18 maj 1940.

John Ericsson,
Kinna.

Evald Ericsson
i Sörsjön.

Evald Magnusson,
Näsviken.

Lars Jonsson
i Haverö.

Gösta Andersson,
Mölnadal.

Nils Olsson
i Rödningsberg.

Nils A. Larsson,
Östersund.

Ernst Berg.
